

“TÜRKİYE’DE ADALETE DAHA İYİ ERİŞİM” KONFERANSI
AÇILIŞ KONUŞMASI
13.02.2009

İstanbul Bilgi Üniversitesi, Dolapdere Kampüsü

Sayın Dekan, Adalet Bakanlığının ve Avrupa Komisyonu’nun saygıdeğer temsilcileri, kıymetli Baro Başkanları, saygıdeğer katılımcılar...

Merkezi Finans ve İhale Birimi adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birimimizin sözleşme makamı olduğu “**Adalete Daha İyi Erişim İçin Teknik Yardım**” projesi, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Komisyonu arasında imzalanan 2005 yılı Finansman Anlaşması kapsamında finanse edilmekte olup; bu amaçla Birimiz ile **ADR Center SpA** liderliğindeki konsorsiyum arasında, 22 Ağustos 2007 tarihinde, 1.116.650 EUR tutarında bir teknik yardım sözleşmesi imzalanmıştır.

Proje kapsamında, **Alternatif Uyuşmazlık Çözümleri (ADR)** bileşeninin yanısıra, adli yardım, bilişim teknolojileri ve ulusal düzeyde uygulanacak olan bir araştırma bileşeni bulunmaktadır. Proje esas itibarıyla, alternatif uyuşmazlık çözümlerinin özellikleri ve faydaları konusunda farkındalık düzeyinin artırılmasını, ADR’nin adalet sistemimiz içinde daha fazla başvurulan bir yol olmasını hedeflemektedir. Nitekim TBMM’ne sevk edilmiş bulunan “Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanun Tasarısı”nın yasalaşması bu hedefe ulaşmayı daha da hızlandıracaktır.

Teknik Yardım bileşenine ilave olarak, “**Adalete Daha İyi Erişimin Güçlendirilmesi Programı**” kapsamında yönetilen ve adalete erişimin iyileştirilmesine yönelik “teknik altyapı” çalışmalarını içeren “tedarik bileşeni”ndeki gelişmeler hakkında da kısaca bilgi vermek isterim.

- 1.797.800 EUR bütçeli tedarik sözleşmesi kapsamında, 133 noktadaki 225 Ağır Ceza Mahkemesine bilişim teknolojileri ekipmanı alımı gerçekleştirilecektir. Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile uyumlaştırılacak olan bu sistem sayesinde, duruşmaların sesli ve görüntülü olarak kaydı yapılacak ve yine UYAP aracılığıyla elektronik ortamda nakli mümkün olacaktır.
- Toplam 977.000 EUR tutarındaki iki ayrı tedarik sözleşmesi ile “yazılım ve donanım” temin edilecektir. Söz konusu alımlarla, adli sicil sisteminin veri toplama ve kayıt

saklama süreçlerinin geliştirilmesi adli sicil kayıtlarının daha etkin bir hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Yine bu kapsamda, Adalet Bakanlığının ilgili personeli için dizüstü bilgisayar alımı yapılmış, teknik eğitim programı uygulanmıştır. Adli sicil istatistikleriyle ilgili çıktıların basımı ve yayımı için öngörülen “masaüstü yayıncılık” ekipmanları da teslim edilmiş bulunmaktadır.

Bu vesileyle, Birimimizin sorumluluğunda yürütülen projelerin yönetiminde geçerli olan uyumsuzluk çözüm yöntemlerine de değinmek isterim.

Birimimizin tabi olduğu ihale kurallarına göre, ihale sürecinde haksızlığa uğradıklarını düşünenler doğrudan Birimize başvurabilirler. Birimiz “sözleşme makamı” sıfatıyla en geç 90 gün içinde bu talep ve şikayetlere cevap vermek ve Avrupa Komisyonu’nu bilgilendirmek zorundadır. Bu süreçte Avrupa Komisyonu’nun faydalanıcı ülkedeki temsilciliği, Sözleşme Makamı ile şikayetçi arasındaki “anlaşmazlığın sulh yoluyla çözümü” (*amicable solution*) için elinden geleni yapar ve kendi görüşünü de doğrudan Sözleşme Makamına iletir.

Avrupa Komisyonu, Sözleşme Makamının yürürlükteki ihale kurallarına uymadığını tespit ettiği durumlarda, projeye sağladığı mali desteği askıya alabilir veya tamamen kaldırabilir. Birimimizin, kurulduğu 2002 yılından bu yana böyle bir durumla karşılaşmadığını da belirtmek isterim.

Sözleşme tatbikatı aşamasında, taraflar anlaşmazlıkların sulh yoluyla halli (*amicable settlement*) için çaba göstermek zorundadır. Anlaşmazlık vukuunda, taraflardan biri diğer tarafa yazı ile bu durumu ve anlaşmazlığa ilişkin kendi görüşlerini iletir. Sözleşmenin diğer tarafının da anlaşmazlığın çözümü hususunda kendi görüşlerini içeren cevabi yazıyı 30 gün içinde göndermesi gerekmektedir. Anlaşmazlığın ortaya çıkmasından itibaren en geç 120 gün içinde sulh sağlanması beklenir. Taraflardan birisinin diğerinin sulhen anlaşma isteğine karşı çıkması, süresi içinde cevap vermemesi veya azami süre içinde sulh sağlanamaması durumunda süreç başarısızlıkla sonuçlanmış sayılır.

Anlaşmazlığın sulh yolu ile hallinin sağlanamadığı durumlarda, taraflardan biri üçüncü bir taraf aracılığıyla uzlaşma (*conciliation*) sağlanması için istekte bulunabilir. Birimizin sözleşme makamı olduğu projelerde, Avrupa Komisyonu adına Türkiye Delegasyonu uzlaştırıcı olarak anlaşmazlığa müdahil olmayı kabul edebilir. Sözleşmenin diğer tarafı da uzlaşma talebine 30 gün içinde cevap vermek zorundadır.

Uzlaşma talebinin diğerk tarafa ulaştığı tarihten itibaren en geç 120 gün içinde uzlaşma sürecinin tamamlanması gerekmektedir. Taraflardan birinin diğerkinin uzlaşma talebine karşı çıkması, süresi içinde cevap vermemesi veya azami süre içerisinde uzlaşma sağlanamaması durumunda anlaşmazlığın uzlaşma yoluyla giderilmesi süreci başarısız olmuş sayılır.

Anlaşmazlığın sulh veya uzlaştırma yollarından biriyle sağlanamadığı durumlarda, nihai çözüm için, sözleşme özel şartlarında “ulusal yargı” veya “arabulucuk” yollarından birinin tercih olarak gösterilmesi gerekmektedir. Uygulamada, Birimimiz tercihini Ankara mahkemelerinin yetkili olması şeklinde kullanmakta, bir başka deyişle yargı yolunu ancak sulh ve uzlaşma yollarının tüketilmesi halinde tercih etmektedir.

Birimimizin sözleşme makamı olduğu yapım işlerinde de açıklamaya çalıştığım uyuşmazlık çözüm yöntemleri geçerli olmakla birlikte, AB'nin yaklaşımı özellikle Katı Atık Yönetimi ve Atık Su Arıtma Tesisi inşası gibi yüksek maliyetli çevre yatırımlarında sözleşmenin **FIDIC** kurallarına göre tanzim edilmesi yönündedir. Dolayısıyla bu tür işlerde, ilgili FIDIC kitaplarındaki “Şikayet, Anlaşmazlık ve Uzlaştırma” konulu hükümler takip edilmektedir. Bu kapsamda öncelike anlaşmazlıkların sulhen çözümü yoluna başvurulmakta, tarafların bu yolla anlaşamaması durumunda FIDIC prosedürleri çerçevesinde ihtilafın Anlaşmazlık Giderme Kurulu'na (*Dispute Adjudication Board- DAB*) taşınması keyfiyeti sözleşmelerde düzenlenmektedir. Bu kapsamda Anlaşmazlık Giderme Kurulu'nun teşekkül tarzı da gösterilmektedir. Buna göre DAB, taraflarca kabul edilen 3 kişi ile Türkiye'de yerleşik olarak tesis edilmektedir.

Anlaşmazlıkların DAB kararıyla da giderilemediği durumlarda ise FIDIC Özel Hükümlerinin 20. maddesini izleyerek, Uluslararası Ticaret Odası'nın (**ICC**) tahkim kurallarını da benimsemiş bulunmaktayız.

Sözlerime son verirken, başta projenin faydalanıcıları Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Ankara Barosu olmak üzere, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu'na, teknik yardım ekibine ve projenin yürütülmesinde rol alan bütün taraflara teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.